

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΣ09209032022

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.
της 9^{ης} Μαρτίου 2022

Στην Αθήνα σήμερα, 9 Μαρτίου 2022, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00, συνήλθε σε συνεδρίαση, δια ζώσης και κατά τα προβλεπόμενα στις από 11 Μαρτίου 2020 (Α' 55) και 14 Μαρτίου 2020 (Α' 64) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, τις, σε εφαρμογή αυτών, εγκυκλίους και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ διά τηλεδιάσκεψης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Δημητρίου Παπαστεργίου, Δημάρχου Τρικκαίων και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Ερωτόκριτος Μιχαήλ Ηρωικής Νήσου Κάσου, Ιωακειμίδης Γεώργιος Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κακαλή Μαρία Αγίου Ευστρατίου, Καλογιάννης Απόστολος Λαρισσαίων, Κάρναβος Δημήτριος Καλλιθέας, Κουκάς Κωνσταντίνος Μυκόνου, Κουκοδήμος Κωνσταντίνος Κατερίνης, Κυρίζογλου Λάζαρος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Λυμπέρης Ιωάννης Ήλιδας, Μαλούτας Λάζαρος Κοζάνης, Μελετίου Νικόλαος Ασπροπύργου, Παπαναστασίου Γιώργος Αγρινίου, Τσιρογιάννης Χρήστος Αρταίων, Υδραίου Μερώπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, Χρυσάφης Αλέξανδρος Σερρών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Αλεξόπουλος Γρηγόρης Πατρέων, Δημαρχόπουλος Χαράλαμπος Ξάνθης, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μαυραγάνης Αλέξιος Βριλλησίων, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τσιάμης Ιωάννης Ορχομενού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα.

Απόντες: ο Δήμαρχος Αθηναίων Μπακογιάννης Κώστας και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού.

Στη συνεδρίαση, επίσης, παρευρίσκεται η κα Θ. Αλεξίου, Προϊσταμένη Νομικής Υπηρεσίας ΚΕΔΕ.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

Απόφαση 92^η

ΘΕΜΑ: Ενημέρωση σχετικά με πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για την επιβολή τελών υπεδάφους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ ενημερώθηκε από το μέλος του, Δήμαρχο Ασπροπύργου, κ. Νικ. Μελετίου και την Προϊσταμένη της Νομικής Υπηρεσίας κ. Θ. Αλεξίου σχετικά με την έκδοση από το 7μελούς Συνθέσεως Β' Τμήμα ΣΤΕ των υπ' αριθμ. 2455/2021 και 2446/2021 αποφάσεων αναφορικά με την αντιδικία του Δήμου

Ασπροπύργου με την Ε.Α.Κ.Α.Α., με τις οποίες επιβεβαιώθηκε νομολογιακά ότι είναι δυνατή η επιβολή των τελών χρήσεως υπεδάφους κοινοχρήστων χώρων εις βάρος της εν λόγω εταιρείας, όπως είχε ήδη κρίνει προηγουμένως και το Διοικητικό Εφετείο.

Με την 2446/2021 απόφαση το ΣτΕ έκρινε, σε αντίθεση με προηγούμενες αποφάσεις του, ότι η εξουσιοδοτική διάταξη της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13 του β.δ. της 24.9/20.10.1958 έχει την έννοια ότι η εξουσία των δημοτικών συμβουλίων για κανονιστικό καθορισμό του ύψους του τέλους χρήσης υπεδάφους κοινοχρήστων χώρων δεν είναι απεριόριστη αλλά πρέπει να ασκείται εντός του πλαισίου που διαγράφεται από το ύψος της αξίας του παραχωρούμενου από το Δήμο ή παραχωρηθέντος με νόμο, δικαιώματος χρήσης υπεδάφους, ότι το εν λόγω πλαίσιο διαμορφώνεται από κριτήρια αντικειμενικά, αναγόμενα στη φύση, στη θέση και στον όγκο του δημόσιου πράγματος (υπεδάφους) στο οποίο αφορά το παραχωρούμενο δικαίωμα κατάληψης και χρήσης, ότι το δημοτικό συμβούλιο κατά τον προσδιορισμό του ύψους των τελών χρήσης του υπεδάφους των κοινοχρήστων χώρων των δήμων, δεσμευόμενο από το χαρακτήρα των τελών ως ανταποδοτικών, οφείλει να εκτιμά την αξία του καταλαμβανόμενου χώρου, το οποίο είναι αντικειμενικό κριτήριο συναπτόμενο αποκλειστικά με τη χρήση του υπεδάφους από τους ασκούντες οικονομική/επιχειρηματική δραστηριότητα.

Με τις απόψεις αυτές του Συμβουλίου της Επικρατείας μεταστρέφεται εντελώς, μετά από 20 και πλέον χρόνια, η υπάρχουσα πάγια νομολογία του, αναφορικά με την επιβολή του τέλους υπεδάφους κοινοχρήστων χώρων και τίθενται για την επιβολή του, για πρώτη φορά, αντικειμενικά κριτήρια και, επιπλέον, για πρώτη φορά, και παρά τη γραμματική διατύπωση της εξουσιοδοτικής διάταξης της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 13 του β.δ. της 24.9/20.10.1958 **«επί πάσης άλλης περιπτώσεως (δηλ. εκτός των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 3) το τέλος ορίζεται δι' αποφάσεως του οικείου συμβουλίου»** το δικαστήριο θεωρεί το φορολογικό συντελεστή επιβάρυνσης ανά κυβικό μέτρο ως ιδιαίτερα υψηλό, σε αντίθεση με την μέχρι τώρα υφιστάμενη πάγια νομολογία του (βλ. τις ΣτΕ 1360/2002, 1361/2002, 1362/2002 κ.α.) που δεν εξέταζε το ύψος του φορολογικού συντελεστή, ούτε απαιτούσε αντικειμενικά ή άλλα κριτήρια προσδιορισμού του, αλλά ότι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες χρησιμοποιείται όχι μόνη η επιφάνεια των κοινόχρηστων χώρων αλλά και το υπέδαφος αυτών, οπότε και αναιρείται η κατά τον προσδιορισμό του καταλαμβανόμενου χώρου κοινή χρήση, έχει εφαρμογή η διάταξη του εδαφίου γ' της εν λόγω παραγράφου 3 (ΣτΕ 1220/1996, βλ. και 2567, 1092/1996), με την οποία διάταξη κατά την έννοιά της **δεν τίθενται περιορισμοί για τον καθορισμό του τέλους από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, δυνάμενο να υπολογίσει το εν λόγω τέλος ελευθέρως»** (πρβλ. ΣτΕ 1906/1987, πρβλ. και 1042/1985).

Με την εκδοθείσα όμως υπ' αριθμ. 2446/2021 ΣτΕ απόφαση εισάγονται, όπως προαναφέρθηκε, αντικειμενικά κριτήρια για τον προσδιορισμό από το δημοτικό συμβούλιο των τελών υπεδάφους, τα οποία ίσχυαν (και ισχύουν) μόνο για την επιφάνεια του εδάφους των κοινοχρήστων χώρων με βάση τις περιπτώσεις α και β της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του β.δ. 24.9./20.10.1958. Τα κριτήρια όμως αυτά δεν μπορεί να εφαρμοστούν και για τον καταλαμβανόμενο χώρο στο υπέδαφος των κοινοχρήστων χώρων, διότι είναι παντελώς αδύνατον να προσδιοριστεί η ακριβής ή έστω, κατά προσέγγιση, αξία του καταλαμβανόμενου χώρου του υπεδάφους και με βάση αυτή ο φορολογικός συντελεστής του ύψους του τέλους. Περαιτέρω, η γενικόλογη αναφορά ότι για τον προσδιορισμό του τέλους λαμβάνονται υπόψη οι «ειδικότερες συνθήκες» είναι εξαιρετικά δυσχερές να προσδιοριστεί με ακρίβεια τι εννοείται με τον όρο αυτό.

Τέλος επισημαίνεται ότι τα δημοτικά τέλη των περ. α και β της παρ. 3 του άρθρου 13 του β.δ./τος 24.9/20.10.1958 για την παραχώρηση της χρήσεως της επιφάνειας του εδάφους των κοινοχρήστων χώρων και τα δημοτικά τέλη της περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 13 β.δ./τος 24.9/20.10.1958 για την παραχώρηση της χρήσεως του υπεδάφους είναι διαφορετικού είδους τέλη, δεν εξομοιώνονται, ούτε εξισώνονται μεταξύ τους παρόλο που είναι αμφότερα ανταποδοτικά καθόσον:

α) Με την παραχώρηση της χρήσεως του υπεδάφους των κοινοχρήστων χώρων συντελείται **μόνιμη και αποκλειστική χρήση** του καταλαμβανομένου χώρου του υπεδάφους σε αντίθεση με την επιφάνεια του εδάφους, β) στην περίπτωση της παραχώρησης της επιφάνειας του εδάφους των κοινοχρήστων χώρων είναι δυνατή η απομάκρυνση των τραπεζοκαθισμάτων κλπ, εάν δεν καταβάλλονται τα δημοτικά τέλη, καθώς και όταν γίνεται αυθαίρετη χρήση του κοινόχρηστου χώρου, ενώ στην αντίστοιχη περίπτωση της παραχώρησης του υπεδάφους δεν μπορεί να συμβεί τούτο, γ) στις περιπτώσεις παραχώρησης του υπεδάφους των δημοτικών οδών για τη διέλευση αγωγών ο Δήμος είναι υποχρεωμένος να συντηρεί και να επισκευάζει συνεχώς με δική του δαπάνη τα οδοστρώματα, παρόλο που επιστρώνονται μετά τη διάνοιξη τους και τις σχετικές εργασίες που επακολουθούν προς αποφυγή ατυχημάτων και για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των οχημάτων.

Κατόπιν των ανωτέρω κρίνεται αναγκαία η ρύθμιση του συγκεκριμένου θέματος με σαφή νομοθετική διάταξη (τροποποίηση/συμπλήρωση της περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 13 β.δ./τος 24.9/20.10.1958 (Α'171) έτσι ώστε να καθίσταται σαφές ότι τα τέλη υπεδάφους δεν εξομοιώνονται με τα τέλη επιφανείας κοινοχρήστων χώρων και δεν απαιτούνται για το καθορισμό του ύψους τους οι προϋποθέσεις των περ. α και β του ίδιου άρθρου.

Το Δ.Σ. ύστερα από διαλογική συζήτηση

Αποφασίζει ομόφωνα

Εγκρίνει την ανωτέρω εισήγηση και προτείνει νομοθετική ρύθμιση ως εξής:

«Άρθρο

Προστίθεται εδάφιο στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του β.δ. 24.9/20.10.1958 (Α'171) ως εξής:

γ. Επί πάσης άλλης περιπτώσεως, το τέλος ορίζεται δι' αποφάσεως του οικείου συμβουλίου. Ειδικά σε περίπτωση επιβολής του τέλους χρήσεως υπεδάφους, το ύψος του συντελεστή του τέλους υπολογίζεται ελευθέρως με κανονιστική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, χωρίς να απαιτείται στην απόφαση ειδική αιτιολογία για τον υπολογισμό και την επιβολή του. Η έλλειψη ειδικής αιτιολογίας στην κανονιστική απόφαση για τα ανωτέρω δεν καθιστά την, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, επιβολή του τέλους χρήσεως υπεδάφους μη νόμιμη.»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Με την προτεινόμενη προσθήκη στην διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του β.δ. 24.9/20.10.1958, παρέχεται στα δημοτικά συμβούλια νομοθετική εξουσιοδότηση για την επιβολή του τέλους χρήσεως υπεδάφους των κοινόχρηστων χώρων και τον υπολογισμό του συντελεστή ύψους του τέλους ελευθέρως, χωρίς να απαιτείται να περιληφθεί στην απόφαση ειδική αιτιολογία ή αναφορά αντικειμενικών κριτηρίων που ισχύουν για τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

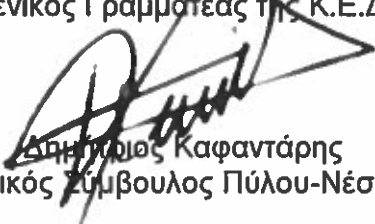
Τούτο είναι απαραίτητο, λόγω της φύσεως και του είδους του τέλους χρήσεως υπεδάφους το οποίο διαφέρει σε σχέση με τα λοιπά τέλη, διότι με την παραχώρηση της χρήσεως του υπεδάφους των κοινοχρήστων χώρων συντελείται μόνιμη και αποκλειστική χρήση του καταλαμβανομένου χώρου του υπεδάφους, δηλαδή αναιρείται η κατά προορισμόν του καταλαμβανομένου χώρου του υπεδάφους κοινή χρήση.

Με τον τρόπο αυτό ρυθμίζεται το ζήτημα οριστικά, μετά τα ερμηνευτικά προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί, αναφορικά με τη διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του β.δ. 24.9/20.10.1958.

Με τη νέα διάταξη ρυθμίζεται και η νομιμότητα επιβολής του τέλους χρήσεως υπεδάφους κοινοχρήστων χώρων με βάση τις ληφθείσες, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, κανονιστικές αποφάσεις των δημοτικών συμβουλίων.

.....

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημήτριος Καφαντάρης
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος

Ο Γενικός Διευθυντής της Κ.Ε.Δ.Ε.

Ιωάννης Καραγιάννης